

Columbia

La dama de la torxa

FISAVI

- 1924. Es constitueix formalment la productora Columbia dia 10 de gener, a partir de la CBC Film Sales Corporation, societat integrada per Joseph Brandt i els germans Cohn, Jack i Harry (aquest darrer havia

met a la companyia un creixement d'actius fins als tres milions de dòlars l'any 1930.

- 1930. Barbara Stanwyck entra a fer feina a la productora amb *Mexicaly Rose*.

actor, actriu i adaptació) amb *Sucedió una noche* de Frank Capra. També va aconseguir una gran popularitat *One Night of Love*, amb la cantant d'òpera Grace Moore.

- 1937. A partir d'ara, la política de Cohn consisteix a produir una pel·lícula cada setmana, realitzar tres pel·lícules importants l'any i potenciar els films de sèrie B.
- 1938. *Vive como quieras* de Capra serà Oscar a la millor pel·lícula.
- 1939. *Caballero sin espada*, darrera pel·lícula de Capra per a la Columbia.

Anys 40. Pel·lícules molt taquilleres com *Serenata nostàlgica* de George Stevens, *Bailando nació el amor* de William A. Seiter i *Las modelos* de Charles Vidor reforçaran la productora durant aquesta dècada.

-Els curtmetratges i el taller d'animació de la companyia varen ser (fins a l'any 1948), també, un dels punts forts. Frank Tashlin, que havia fet feina amb Walt Disney, va arribar primer com a guionista i després va passar a ser supervisor de producció.

-També és l'època de l'entrada a la productora de realitzadors cultes i personals com Robert Rossen, Nicholas Ray, Orson Welles, Max Ophüls i John Huston.

- 1946. Rita Hayworth es converteix

fet feina a la Universal entre 1918 i 1921).

- 1926. La Columbia funda el seu primer sistema de producció perquè Loew's i Famous Players no l'eliminïn; quatre anys més tard té una àmplia xarxa que s'estén arreu d'Estats Units i Canadà.
- 1927. *La nave sangrienta*, primer gran èxit de la productora.
- 1928. Per fusió, la Columbia adquireix tres productores de curtmetratges: Screen Snapshots Inc., Hall Room Boys Photoplays Inc. i Starland Revue Inc.
-El fitxatge de Frank Capra per dirigir *That Certain Thing* (*Como se corta el jamón*), el realitzador més influent durant els vint primers anys de la productora, llança la Columbia a la fama. *Submarine* és el primer gran èxit de Capra.
- 1929. Per finançar l'ampliació, llança una primera emissió d'accions el mes de març, cosa que per-

Anys 30. *La dama de la torxa* s'enriqueix amb la presència de directors com Howard Hawks, John Ford, Joseph Von Sternberg i Rouben Mamoulian, tot i que cap d'ells va tenir la continuïtat d'un Capra.

- 1931. Jean Harlow es converteix en estrella amb *La jaula de oro* de Frank Capra.
- 1932. Joseph Brandt es retira i ven les seves accions per mig milió de dòlars a Harry Cohn, que ocuparà els càrrecs de president de la companyia i cap de producció. El seu germà Jack quedarà a Nova York a càrrec de la distribució, fins que va morir l'any 1956.
- 1934. La Columbia obté cinc Oscars (millor pel·lícula, director,

en un mite eròtic amb *Gilda*, cosa que durà la Columbia a un dels períodes més esplèndids, econòmicament parlant. Rita farà trenta-dues pel·lícules per a la productora.

...

• 1949. *El político* de Robert Rossen obté l'Oscar a la millor pel·lícula.

Anys 50. La productora es consolida com una de les *majors* més importants i s'especialitzarà en títols amb un fort contingut social.

• 1951. Laslo Benedek fa una adaptació de *La mort d'un viatjant* d'Arthur Miller, amb una interpretació memorable de Fredric March.

• 1953. Oscar a la millor pel·lícula per *De aquí a la eternidad* de Fred Zinnemann.

• 1954. *La ley del silencio* d'Elia Kazan obté l'Oscar i Marlon Brando aconsegueix el seu primer Oscar d'interpretació.

• 1958. Dia 27 de febrer mor Harry Cohn i Abe Schneider es converteixen en l'amo de la Columbia.

—És curiós que, després de tants d'anys fent pel·lícules de sèrie B, no serà fins als anys 50 que la Columbia farà un seguit de westerns magistrals de la mà d'Anthony Mann (*El hombre de Laramie*, 1953) i Delmer Daves (*Jubal*—1956—, *El tren de las 3.10*—1957— i *Cowboy*—1958—). O la sèrie dirigida per Budd Boetticher i protagonitzada per Randolph Scott, des de *Decision at Sundown* (1957) fins a *Comanche Station* (1960).

—Judy Holliday, la reina de la comèdia de la Columbia, de la mà de George Cukor farà *Chica para matrimonio* (1952), *Una rubia fenómeno* (1954) i *Nacida ayer* (1959), tres retrats cruels de costums.

Anys 50 i 60. Richard Quine agafa el relleu de Cukor i descobreix un dels mites eròtics d'aquests anys: Kim Novak (*Me enamoré de una bruja* i *La misteriosa dama de negro*), actriu que havia estat llançada a la fama amb *Picnic* de Joshua Logan.

—Conscient que el pes dels nous temps, amb la televisió i una nova concepció de l'espectacle visual, clausurava tota l'època daurada dels estudis de Hollywood, Harry Cohn, a partir de 1957, afavorirà iniciatives de productors independents com Sam Spiegel, amb títols com *El puente sobre el río Kwai*

(1957) i *Lawrence de Arabia* (1962), totes dues de David Lean.

Anys 70 i 80. Alguns darrers èxits de la Columbia: *Taxi Driver* (1976) de Martin Scorsese, *Encuentros en la tercera fase* (1977) d'Steven Spielberg i *Gandhi* (1982) de Richard Attenborough.

ALGUNOS DIRECTORS COLUMBIA

Alexander Hall
Bud Boetticher
Carol Reed
Charles Vidor
David Lean
Delmer Davis
Edward Dmytryk
Frank Borzage

Frank Capra
Fred Zinnemann
Fritz Lang
George Sidney
George Stevens
Howard Hawks
John Ford
Joseph von Sternberg
Joshua Logan
Laslo Benedek
Leo McCarey
Mark Robson
Max Ophüls
Nathan Juran
Otto Preminger
Richard Quine
Robert Rossen
Rouben Mamoulian
Roy Rowland
Samuel Fuller
Sidney Lanfield
William A. Seiter

...

Richard Quine agafa el relleu de Cukor i descobreix un dels mites eròtics d'aquests anys: Kim Novak (Me enamoré de una bruja i La misteriosa dama de negro), actriu que havia estat llançada a la fama amb Picnic de Joshua Logan.

...

ALGUNOS ACTORS COLUMBIA

Charles Coburn (Savannah, Georgia 1877-Nova York, 1961)
Claude Rains (Londres, Anglaterra 1889-Laconia, New Hampshire 1967)
Ronald Colman (Richmond, Surrey 1891-Los Angeles, 1958)
Edward G. Robinson (Bucarest, Romania 1893-Los Angeles, 1973)
Frederic March (Racine, Wisconsin 1897-Los Angeles, 1975)
Humphrey Bogart (Nova York, 1899-Beverly Hills, Califòrnia, 1957)

Bing Crosby (Tacoma, Washington 1901-Madrid 1977)
Melvyn Douglas (Macon, Georgia, 1901-Nova York, 1981)
Randolph Scott (Orange, Virginia, 1903-Los Angeles, 1987)
Cary Grant (Bristol, Anglaterra, 1904-Davenport, Iowa, 1986)
Ralph Bellamy (Chicago, 1904-1991)
James Mason (Huddersfiel, Yorkshire 1909-Lausanne, Suïssa 1984)
Jack Hawkins (Londres, Anglaterra 1910-1973)
Lee G. Coob (Nova York, 1911-Los Angeles, 1976)
Broderick Crawford (Filadèlfia, Pennsylvània 1911-Rancho Mirage, 1968)

John Ireland (Vancouver, Canadà 1914-1992)
Cornel Wilde (Nova York, 1915-1989)
William Holden (O'Fallon, Illinois, 1918-Santa Mònica, Califòrnia, 1981)
Montgomery Clift (Omaha, Nebraska 1920-Nova York, 1966)
Lee Marvin (Nova York 1924-1987)
Karl Malden (Gary, Indiana 1914)
Alec Guinness (Londres, Anglaterra 1914)
Anthony Quinn (Chihuahua, Mèxic 1915)
Glenn Ford (Quebec, Canadà 1916)
Martin Balsam (Nova York 1919)
Jack Lemmon (Boston, Massachusetts, 1925)
Peter O'Tool (Connemara, Irlanda 1932)
Omar Shariff (Alexandria, Egipte 1932)

ALGUNES ACTRIUS COLUMBIA

Irene Dunne (Louisville, Kentucky, 1898-1990)
Barbara Stanwyck (Nova York, 1907-Santa Mònica, Califòrnia 1990)
Jean Arthur (Nova York, 1905- Nova York 1991)
Rosalind Russell (Waterbury, Connecticut, 1908-Beverly Hills, Califòrnia, 1976)
Lucille Ball (Hamestown, Nova York 1911-1989)
Rita Hayworth (Nova York, 1918-Nova York, 1987)
Linda Darnell (Dallas, Texas 1921-Chicago, 1965)
Donna Reed (Denison, Iowa 1921-Los Angeles 1986)
Judy Holliday (Nova York, 1923-Nova York, 1965)
Gloria Graham (Pasadena, Califòrnia 1925-Nova York 1981)
Evelyn Keyes (Port Arthur, Texas 1919)
Ann Miller (Chireno, Texas 1919)
Debora Kerr (Ellensburg, Escòcia 1921)
Eva Marie Saint (Newark, Nova Jersey 1924)
Kim Novak (Chicago, Illinois, 1933) ■

Kirk Douglas: Cerc Rick Belden ¿El coneixes?
Taberner: No. Tal vegada s'ha equivocat de ciutat.
Kirk Douglas: No m'he equivocat de ciutat, sinó d'informador.
Taberner: Aquí tots som iguals, sheriff.
Kirk Douglas: En aquest cas serà un descàns suprimir-ne uns quants.